

Olanı olduğu gibi görme imkanım var mı? Bu imkanı bilmek için önce olanın ne olduğunu bilmek gerekmiyor mu? Sınava tabi tutulduğumuz ölçü *gerçek* ama gerçeğin ne olduğunu sınav sonucuna göre tayin ediyoruz.

Olanı olduğu gibi görmek bizim elde edebildiğimiz bir yetenek değil, bize verilen bir şey. Kesbi değil vehbi. Yine de bize verilenin gerçek mi, gerçek olduğunu iddia eden bir şey mi olduğunu bilmek imkanı yok. Ayrıca biri dönüp size *gerçek şudur* dediğinde, kendimizden şüphe duyduğumuzdan fazla ondan şüphe duyarız, normal.

Olanı olduğu gibi görmek için sadece bir takım *premsipler* oluşturabiliriz: *Olanın* ne olduğunu bildiğimizi iddia edebiliriz mesela, bu bizi her şeyin bu *olana* rücu ettiği sonucuna götürecektir. Olanın *Tanrı* olduğunu düşünüyorsak, sonunda her şeyin Tanrı'ya rücu edeceğini, olanın *yokluk* olduğunu düşünüyorsak, her şeyin sonunda bu *yokluğa* rücu edeceğini iddia ederiz. Bizim için *olanı olduğu gibi görmek* zihnimizdeki bu fikrin tasdikinden ibaret olacaktır.

Bunun dışında mesela *olanın bilinemeyeceğini* düşünebiliriz. Sadece olanın bize gönderdiği *sinyalleri* tanıyabiliriz ve bunların da kendini ifşa edici, tam olarak tanıtıcı olduğundan emin olamayız. Fikrimiz bu minvalde *bilinemezci* bir yerdeyse, *olanı olduğu gibi görmek* bizim açımızdan daimi bir şüphe taşımak anlamına gelecektir.

Bir de mesela *zihnin* olana perde olduğunu ve *olanı olduğu gibi görmek* için ne görüyorsak zihnimizde bulanmadığı halde onu görmeye devam etmeye çalışmamız gerektiğini düşünebiliriz. Bu halde olan sadece *algıdır* bizim için ve algıya aykırı herhangi bir söz veya kavram, olanın *muadili* değil, *açıklayıcısı* da değil, sadece *ayartıcısı* veya *şaşırtıcısı* olacaktır.

Olanı olduğu gibi görmek yerine bu sebeple insanların çoğu gördüklerinin *olan olduğunu* iddia etmeyi tercih eder. Aksi düşüncelerle ilgilenmezseniz olan aynen gördüğünüz gibi olacaktır. Kolay ve ucuz.